

Sygn. akt I CSK 4052/22

POSTANOWIENIE

Dnia 10 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mariusz Załucki

w sprawie z powództwa M. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowo-akcyjnej w L.
przeciwko Centrum [...] im. [...] Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej w L.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 10 stycznia 2023 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie
z dnia 7 kwietnia 2021 r., sygn. akt I ACa 528/20,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4 050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwane Centrum [...] im. [...] wniosło skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 7 kwietnia 2021 r., którym częściowo zmieniono wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z 21 lutego 2020 r. wydany w sprawie z powództwa M. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowo-akcyjnej w L.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Pozwany uzasadnił wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania występowaniem następujących zagadnień prawnych:

1. Czy w świetle art. 353 § 1 i 2 k.c. i art. 353¹ k.c., do ustanowienia kaucji gwarancyjnej, rozumianej jako odrębna od umowy o podwykonawstwo umowa zabezpieczająca roszczenia wykonawcy z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy o podwykonawstwo robót budowlanych, rękojmi za wady oraz gwarancji, może dojść na podstawie zgodnych oświadczeń woli strony umowy o podwykonawstwo, bez konieczności przeniesienia środków pieniężnych stanowiących przedmiot świadczenia z umowy kaucji?
2. Czy w świetle art. 647¹ § 5 k.c. w brzmieniu obowiązującym do 31 maja 2017 r., art. 353 § 1 i 2 k.c., art. 353¹ k.c., art. 65 § 1 i § 2 k.c., art. 374 § 1 k.c., art. 506 § 1 k.c. zastrzeżenie w umowie o podwykonawstwo robót budowlanych zabezpieczenia należytego wykonania zobowiązań podwykonawcy, roszczeń wykonawcy z tytułu rękojmi i gwarancji w postaci zatrzymania części wynagrodzenia podwykonawcy, w sytuacji gdy strony tej umowy:
 - a) przewidziały, że umówione wynagrodzenie stanowi cenę za świadczenia z umowy o podwykonawstwo i innych umów zawartych przez strony, a objętych jednym dokumentem (kontraktem);
 - b) uregulowały w umowie terminy zapłaty wynagrodzenia i nie przewidziały dla zatrzymanej części wynagrodzenia innych terminów zapłaty przypadających po ziszczeniu się określonych w umowie warunków zwrotu zabezpieczenia;
 - c) nie zastrzegły woli utrzymania solidarnej odpowiedzialności inwestora za zapłatę zatrzymanej części wynagrodzenia ani w umowie, na zawarcie której wyraził zgodę inwestor, ani później,

w chwili powstania tej formy zabezpieczenia, poprzez wyraźne oświadczenie woli podwykonawcy skierowane do inwestora,

nie wyłącza odpowiedzialności inwestora za zatrzymaną kwotę wynagrodzenia, gdyż stanowi jedynie zmianę terminu wymagalności zapłaty zatrzymanej kwoty wynagrodzenia, czy też poprzez takie zastrzeżenie w umowie dochodzi do odnowienia zobowiązania w zakresie zatrzymanej części wynagrodzenia poprzez zmianę podstawy prawnej świadczenia, zatrzymana kwota wynagrodzenia przestaje być częścią wynagrodzenia podwykonawcy, a staje się przedmiotem świadczenia z umowy kaucji, za zobowiązania z której inwestor nie odpowiada względem podwykonawcy solidarnie z wykonawcą?

W orzecznictwie SN wskazuje się, że istotne zagadnienie prawne powinno wiązać się z określonym przepisem prawnym, a jego wyjaśnienie musi mieć znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Zagadnienie wymaga precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen przedstawionego problemu, nie powinno natomiast mieć charakteru kazuistycznego i służyć tylko uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego orzeczenia (zob. m.in. postanowienia SN z 31 maja 2022 r., I CSK 2284/22 oraz z 27 maja 2022 r., I CSK 1229/22).

Zagadnienia przedstawione przez skarżącego nie mogą stać się przyczyną przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na brak abstrakcyjnego charakteru. Zostały sformułowane w oparciu o skonkretyzowany, szczegółowy stan prawny niniejszej sprawy, skarżący zaś przede wszystkim poszukuje potwierdzenia dla swojej, kazuistycznej wersji oceny stanu faktycznego i prawnego sprawy. Po drugie, kaucja gwarancyjna, do której odnosi się pozwany nie ma w polskim systemie prawnym cech umowy nazwanej. Strony mogą zatem w dowolny sposób ukształtować zabezpieczenie łączącej ich umowy, a szczegółowa jego regulacja wynika z wykładni postanowień samej umowy, nie zaś z natury stosunku kaucyjnego. W niniejszej sprawie formą umówionego zabezpieczenia, nazwaną przez strony kaucją było zatrzymanie części należnego wynagrodzenia, nie np.

potrącenie z wynagrodzenia kwoty nazwanej kaucją. Z wykładni literalnej postanowień tej umowy wynika zatem, że wynagrodzenie w wyniku zatrzymania nie zmienia swojego charakteru prawnego, co trafnie ustalił Sąd odwoławczy.

Z tej przyczyny Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania, o kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnął zaś na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 i § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych.